

Staro

NATUUR EN
BUITENGEBIED

Quickscan Natuurwaarden

Uitbreiding Dierentuin Zie-ZOO te Volkel
Rapportnummer 12-0138

www.starobv.nl

Quickscan Natuurwaarden

Uitbreiding Dierentuin Zie-ZOO te Volkel

september 2012

Rapportnummer: P12-0138

In opdracht van: Aelmans ROM
dhr. H.P.T. Arts
Kerkstraat 2
6095 BE Baexem

Uitgevoerd door: Staro Natuur en Buitengebied
Lodderdijk 38a
5421 XB Gemert
tel. 0492-450161
fax. 0492-450162
www.starobv.nl

Inhoud

1	Inleiding	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Doel	5
1.3	Zorgplicht	5
1.4	Leeswijzer	6
2	Plangebied	7
2.1	Ligging en beschrijving plangebied	7
2.2	Voorgenomen plannen	9
3	Methode	10
4	Natuurwaarden	11
4.1	Beschermde gebieden	11
4.2	Beschermde soorten	12
4.2.1	Flora	12
4.2.2	Vlinders en libellen	12
4.2.3	Mieren en kevers	13
4.2.4	Vissen	13
4.2.5	Reptielen en amfibieën	13
4.2.6	Vogels	14
4.2.7	Zoogdieren	15
5	Conclusies	18
	Geraadpleegde bronnen	19
	Bijlage 1 Wet- en regelgeving	

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Stichting ZieZOO heeft plannen om de dierentuin Zie-ZOO in Volkel, gemeente Uden uit te breiden. In het kader van de ruimtelijke procedure dient onderzocht te worden welke natuurwaarden actueel in het gebied aanwezig zijn en op welke wijze de voorgenomen ontwikkelingen effect hebben op de in het gebied aanwezige natuurwaarden. Dit om te voorkomen dat in strijd met de natuurwetgeving gehandeld zal worden.

1.2 Doel

Doel van het onderliggende onderzoek is te bepalen of de wijzigingen binnen het plangebied mogelijk leiden tot overtreding van de natuurwetgeving. Voor soortbescherming is hierbij de Flora- en faunawet van belang, gebiedsbescherming is vastgelegd in de Natuurbeschermingswet 1998 (o.a. Natura 2000) en de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). In bijlage 1 wordt deze wet- en regelgeving uitgebreid beschreven.

Deze rapportage beschrijft de (mogelijke) aanwezigheid van soorten die zijn opgenomen in de tabellen van beschermde flora en fauna in het kader van de Flora- en faunawet en Natura 2000-tabellen. Ook wordt bepaald op welke wijze en in welke mate de voorgenomen werkzaamheden invloed hebben op deze soorten. Op basis daarvan kan worden vastgesteld welke eventuele maatregelen getroffen en vervolgstappen genomen dienen te worden, om te voorkomen dat in strijd met de natuurwetgeving zal worden gehandeld. Aanvullend zal worden bepaald of voorgenomen ontwikkelingen effect hebben op de beschermde natuurwaarden van nabijgelegen natuurgebieden.

1.3 Zorgplicht

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht (ex. artikel 2) opgenomen: “een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. De zorg houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden geleverd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.”

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van het plangebied en de voorgenomen ontwikkelingen. In hoofdstuk 3 wordt de gebruikte onderzoeksmethode besproken. De mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten en gebieden en de effecten van de geplande ingrepen op aanwezige beschermde natuurwaarden worden beschreven in hoofdstuk 4. In dit hoofdstuk wordt tevens ingegaan op de mogelijke noodzaak tot het treffen van mitigerende en compenserende maatregelen. In het laatste hoofdstuk zijn de conclusies uiteengezet.

Foto 1. Voormalige akker

Foto 2. Voormalige akker, opslag, parkeerplaats

Foto 3. Kruiden aan de randen van het plangebied

Foto 4. Takkenhoop in het plangebied

Foto 5. Opslag en varkensstallen

Foto 6. Varkensstallen

Foto 7. Voormalige voersilo

Foto 8. Open schuur

2.2 Voorgenomen plannen

Stichting Zie-ZOO is voornemens de dierentuin Zie-ZOO uit te breiden. De dierentuin zal zo veel mogelijk natuurlijk worden ingericht. De bomen langs het plangebied blijven behouden. Er zal bij de inrichting veel gebruik worden gemaakt van inheems plantmateriaal.

Een gedeelte van het plangebied wordt ingericht als parkeerplaats voor dierentuinbezoekers. De varkensstallen zullen worden gesloopt. Het woonhuis blijft behouden als bedrijfswoning. In figuur 3 is het ontwerp weergegeven van de nieuwe situatie.

Figuur 3. Ontwerp park, nieuwe situatie (groen) met aangegeven bouwblok (donker grijs)

3 Methode

In het kader van deze quickscan heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden waarbij gekeken is naar gebiedsgerichte bescherming en mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied. Er is voor het soortenonderzoek gebruikgemaakt van gegevens van de Nationale Database Flora en Fauna (NDFF), de websites Waarneming.nl en Telmee.nl en diverse verspreidingsatlassen. De gegevens over vleermuizen, amfibieën, reptielen, vissen, vlinders en libellen zijn onder andere uit dergelijke atlassen afkomstig.

Voor de gebiedsgerichte bescherming is gekeken naar de aanwezigheid van relevante natuurterreinen in de omgeving. De ligging van Natuurbeschermingswet 1998 gebieden (o.a. Habitat- en Vogelrichtlijngebieden) en de EHS in de nabijheid van het plangebied zijn onderzocht.

Daarnaast heeft een veldbezoek plaatsgevonden waarbij alle in het plangebied aanwezige biotopen zijn opgenomen. De aanwezigheid van deze biotopen vormt de basis voor de mogelijkheid tot het voorkomen van beschermde soorten. Naast de biotopen zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen die duiden op het voorkomen van beschermde soorten. Dergelijke aanwijzingen zijn bijvoorbeeld het fysiek aantreffen van exemplaren van soorten en het aantreffen van holen, uitwerpselen, prooi-resten, vraat-, loop- en veegsporen. Deze waarnemingen zijn bij de beoordeling betrokken. De aanwezige biotopen zijn vergeleken met de habitateisen van beschermde planten- en diersoorten. Op basis van deze vergelijking is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen.

De bevindingen van het veldbezoek en het literatuuronderzoek zijn vervolgens gebundeld in deze rapportage.

Het veldbezoek dat voor dit onderzoek is uitgevoerd, heeft plaatsgevonden op 5 september 2012 in de middag onder de volgende weersomstandigheden: zonnig en droog, matige wind en circa 20 graden Celsius.

4 Natuurwaarden

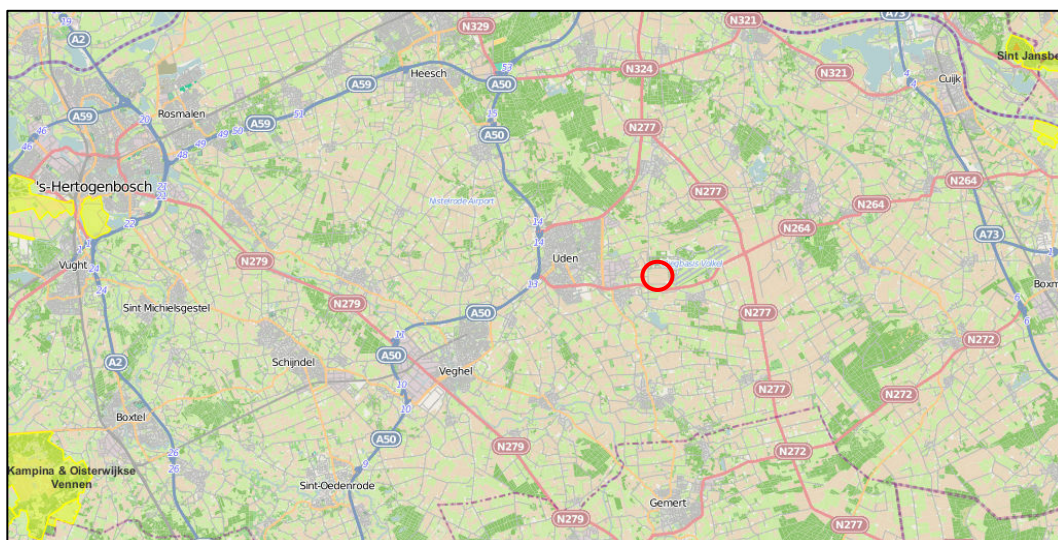
4.1 Beschermde gebieden

Natuurbeschermingswet 1998

Uit de kaarten van de gebiedendatabase op de website van het Ministerie van EL&I blijkt dat het plangebied op ongeveer 20 tot 25 kilometer afstand van de Natura 2000-gebieden Sint Jansberg, Kampina & Oisterwijkse Vennen en Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek ligt (figuur 3).

Ecologische Hoofdstructuur

Zoals blijkt uit de gebiedendatabase van het Ministerie van EL&I en de gegevens van de provincie Noord-Brabant maakt het plangebied geen deel uit van de EHS en ligt het op ongeveer anderhalve kilometer afstand van gebied dat behoort tot de EHS (figuur 4).

Figuur 3. Plangebied (rood) ten opzichte van Natura 2000-gebieden (geel)

Figuur 4. Plangebied (rood) ten opzichte van de EHS (groen)

Effectbeoordeling

Voorgenomen plannen zullen gezien de grote afstand tot EHS en de Natura 2000-gebieden geen effect hebben op deze beschermde gebieden. Daarnaast hoeft ten opzichte van de EHS geen rekening te worden gehouden met eventuele externe werking.

Conclusie

De voorgenomen plannen zullen geen negatief effect hebben op beschermde gebieden.

4.2 Beschermde soorten

Deze paragraaf beschrijft het mogelijk voorkomen van beschermde soorten in het plangebied. Per soortgroep wordt beschreven welke soorten worden verwacht, wat de mogelijke effecten van de ingreep zijn en of er mitigerende en/of compenserende maatregelen nodig zijn.

4.2.1 Flora

Het plangebied bestaat voornamelijk uit een voormalige akker met ruige akkerranden en verharding. Op de voormalige akker is een voedselrijke kruidenvegetatie aangetroffen van onder andere reukeloze kamille, ridderzuring, akkerdistel en melganzevoet. Ook in de overige delen van het terrein zijn alleen algemene soorten van voedselrijke grond aangetroffen. Door de voedselrijkdom van de bodem en het hierdoor ontbreken van geschikte biotopen worden geen beschermde planten in het plangebied verwacht.

Conclusie

In het plangebied komen geen bijzondere of beschermde plantensoorten voor.

4.2.2 Vlinders en libellen

Uit de atlas de dagvlinders van Nederland (2006) en de gegevens van de NDFF blijkt dat er geen beschermde dagvlinders in de buurt van het plangebied voorkomen. Bevindingen van het veldbezoek tonen aan dat er in het plangebied geen geschikte biotopen aanwezig zijn voor het voorkomen van beschermde dagvlindersoorten. Beschermde dagvlinders hebben specifieke habitateisen; het plangebied voldoet hier niet aan. Wel zijn in het plangebied het groot en klein koolwitje aangetroffen. Dit zijn algemene vlindersoorten.

Uit de atlas De Nederlandse libellen (2002) en gegevens van de NDFF blijkt dat er geen beschermde of bijzondere libellen voorkomen in het plangebied. Er is in het plangebied geen oppervlaktewater aanwezig dat als voortplantingswater kan worden gebruikt door libellen. Het is wel mogelijk dat algemeen voorkomende, niet beschermde, libellensoorten in het plangebied foerageren.

Conclusie

Er komen geen beschermde soorten dagvlinders of libellen voor in het plangebied.

4.2.3 *Mieren en kevers*

Beschermde soorten mieren en houtkevers zijn afhankelijk van bijzondere habitattypen als oude (naald)bossen. Deze biotopen zijn niet aanwezig in het plangebied.

Beschermde waterkevers zijn afhankelijk van water. Doordat oppervlaktewater in het plangebied ontbreekt, is geen geschikt biotoop aanwezig voor deze kevers. Beschermde waterkevers komen niet voor in het plangebied.

Conclusie

Er komen geen beschermde soorten mieren en/of kevers voor in het plangebied.

4.2.4 *Vissen*

In het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig. Hierdoor kunnen geen vissen voorkomen in het plangebied. Er is daarom niet nader onderzocht of beschermde vissen voorkomen in de buurt van het plangebied.

Conclusie

Er komen geen vissen voor in het plangebied.

4.2.5 *Reptielen en amfibieën*

Uit gegevens van RAVON en de NDFF blijkt dat op 0 - 1 km afstand van het plangebied Alpenwatersalamander (FFtabel 2), gewone pad (FFtabel 1) en bruine kikker (FFtabel 1) voorkomen.

In de ruimere omgeving van het plangebied (1 – 5 km) komen de volgende beschermde amfibieënsoorten voor: kamsalamander (FFtabel 3), kleine watersalamander (FFtabel 1), rugstreeppad (FFtabel 3), heikikker (FFtabel 3), poelkikker (FFtabel 3) en bastaardkikker (FFtabel 1).

Volgens de gegevens van RAVON en de NDFF komt de reptielensoort levendbarende hagedis (FFtabel 2) voor in de omgeving van het plangebied (één tot vijf kilometer).

Tijdens het veldbezoek zijn geen amfibieën of reptielen waargenomen. Door het ontbreken van oppervlaktewater is het plangebied niet geschikt als voortplantingsgebied voor amfibieën. Mogelijk wordt het plangebied wel gebruikt als landbiotoop of overwinteringsplek door algemeen voorkomende soorten amfibieën uit tabel 1 van de Flora- en faunawet. Doordat in het plangebied geen oppervlaktewater aanwezig is, is het plangebied echter niet geschikt als landbiotoop voor de bastaardkikker (FFtabel 1).

De Alpenwatersalamander komt voor in beboste gebieden (loofbos) of kleinschalige landschappen met heggen en struwelen. Het plangebied is in huidige staat niet geschikt als landbiotoop voor de Alpenwatersalamander. De rugstreeppad, heikikker, poelkikker en de kamsalamander (alle FFtabel 3) zijn kritischer in de keuze van leefgebied. Het plangebied voldoet hier niet aan, zodat het voorkomen van deze soorten kan worden uitgesloten.

Voor de levendbarende hagedis is in het plangebied geen geschikt biotoop aanwezig, deze soort wordt hier daarom niet verwacht.

Effectbeoordeling

Het plangebied zal na herinrichting geschikter zijn voor amfibieën door de groene opzet met heggen en bosschages en de aanleg van poelen en vijvers.

Mitigerende of compenserende maatregelen

Het is niet noodzakelijk te mitigeren of compenseren voor soorten van FFtabel 1.

Conclusie

Het plangebied is geschikt als landhabitat voor algemeen voorkomende soorten amfibieën van FFtabel 1. Het is niet noodzakelijk om te mitigeren of compenseren voor soorten van FFtabel 1. Door het ontbreken van geschikt biotoop is er geen geschikt leefgebied voor de bastaardkikker (FFtabel 1) en rugstreeppad, heikikker, poelkikker en kamsalamander (FFtabel 3). Voor levendbarende hagedis is geen geschikt biotoop aanwezig in het plangebied.

4.2.6 *Vogels*

Tijdens het veldbezoek zijn in het plangebied vluchten houtduiven en kauwen waargenomen. Uit de gegevens van de NDFF blijkt dat boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil en wespendif binnen nul tot één km van het plangebied zijn waargenomen.

Het plangebied is door het ontbreken van bomen niet geschikt als leefgebied en broedbiotoop voor de vogelsoorten boomvalk, buizerd, havik, ransuil, roek, sperwer en wespendif. Ook is geen broedbiotoop aanwezig voor de grote gele kwikstaart. De grote gele kwikstaart heeft een uitgesproken voorkeur voor snel stromende beken en broedt meestal in bouwwerken, zoals bruggen, stuwen of andere bouwwerken in de buurt van water. Ook voor slechtvalk en ooievaar is geen nestgelegenheid aanwezig in het plangebied. De ooievaar kan wel foerageren op de voormalige akker.

Huisumus, steenuil, kerkuil en gierzwaluw zouden kunnen voorkomen rond de bebouwing. Huisumus is niet waargenomen tijdens het veldbezoek. Kerkuil en steenuil komen niet voor in het plangebied, tijdens het veldonderzoek zijn geen sporen gevonden die duiden op aanwezigheid van kerkuil of steenuil. Uit het jaarverslag 2011 vrijwillige bescherming steenuil en kerkuil in Noord-Brabant (Brabants Landschap 2012) blijkt dat steenuilen niet in de buurt van

het plangebied voorkomen. Gierzwaluwen kunnen nestgelegenheid hebben in het woonhuis.

Voor algemene, cultuurvolgende vogelsoorten is het plangebied geschikt als broedlocatie en matig geschikt als foerageergebied.

Effectbeoordeling

Mogelijk komen gierzwaluwen voor in het woonhuis. Het woonhuis blijft behouden. De voorgenomen plannen zullen geen effect hebben op eventueel aanwezige gierzwaluwen. Het plangebied zal na de herinrichting voor overige vogelsoorten meer geschikt zijn als broed- en foerageergebied door de aanleg van groen in de vorm van bomen en struiken.

Mitigerende en compenserende maatregelen

Voor de meeste vogelsoorten geldt dat, indien exemplaren aan het broeden zijn, versturende werkzaamheden, zoals bijvoorbeeld het verwijderen van bomen en bosschages, maar ook het bouwrijp maken van gronden, niet kunnen plaatsvinden zonder deze dieren te verstoren. Wanneer er geen broedende vogels aanwezig zijn kunnen de werkzaamheden wel plaatsvinden. Door werkzaamheden buiten het broedseizoen van vogels uit te voeren, wordt voorkomen dat er negatieve effecten zullen optreden ten aanzien van vogels.

Conclusie

Mogelijk komen gierzwaluwen voor in het woonhuis. Voorgenomen plannen hebben geen effect op deze vogelsoort. Voor algemene, cultuurvolgende vogelsoorten is het plangebied geschikt als broedlocatie en matig geschikt als foerageergebied. Rekeninghoudend met de hierboven beschreven mitigerende maatregelen, zullen de voorgenomen plannen geen negatief effect hebben op deze vogelsoorten. Na de herinrichting zal het plangebied meer geschikt zijn als broed- en foerageergebied voor vogels.

4.2.7 Zoogdieren

Vleermuizen

Uit de Atlas van de Nederlandse vleermuizen (1997) en Korsten en Regelink (2010) en de gegevens van de NDFF blijkt dat de soorten gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, gewone grootoorvleermuis, franjestaart, baardvleermuis en watervleermuis (alle FFtabel 3) voorkomen in de omgeving van het plangebied.

Ongeveer 250 meter ten zuiden van het plangebied is een bunker omgebouwd tot vleermuisverblijfplaats. Het is onbekend of vleermuizen hier gebruik van maken.

Er zijn geen voor vleermuizen geschikte bomen aanwezig in het plangebied. De aanwezige varkensstallen en schuren zijn vanwege de constructie niet geschikt voor vleermuizen. Het woonhuis is wel geschikt als vleermuisverblijfplaats en is zelfs extra geschikt gemaakt door gevelbetimmering aan te brengen. Het plangebied is matig geschikt als

foerageergebied. Er zijn binnen het plangebied geen elementen aanwezig die gebruikt kunnen worden als vliegroute.

Overige zoogdieren

Het plangebied kan (onderdeel van) het leefgebied vormen van soorten als mol, egel en diverse muizensoorten (alle FFtabel 1). De takkenhoop op de voormalige akker dient als geschikte verblijfplaats voor muizen en egel. Uit de gegevens van de NDFF blijkt dat op één tot vijf kilometer van het plangebied de beschermde zoogdiersoorten eekhoorn (FFtabel 2) en das (FFtabel 3) voorkomen en vijf tot tien kilometer van het plangebied de steenmarter (FFtabel 2). In het plangebied zijn geen wissels, mestputjes of andere sporen aangetroffen die duiden op de aanwezigheid van das. op basis hiervan kan worden uitgesloten dat dassen gebruikmaken van het plangebied als foerageergebied. Ook zijn geen sporen of nesten van eekhoorn aangetroffen die duiden op de aanwezigheid van eekhoorns in het plangebied. Er zijn geen sporen aangetroffen van steenmarter bij de varkensstallen of het woonhuis. Het voorkomen van steenmarter in het plangebied kan op basis hiervan echter niet uitgesloten worden.

Effectbeoordeling

Mogelijk benut een aantal grondgebonden zoogdieren (FFtabel 1) het plangebied als (onderdeel van hun) leefgebied.

Het plangebied zal na herinrichting geschikter zijn voor grondgebonden zoogdieren door de groene inrichting van het terrein met heggen en bosschages.

Het voorkomen van steenmarter in het plangebied is niet uit te sluiten. Het slopen van de varkensstallen en de silo kan een negatief effect hebben op steenmarters.

Aangezien de voorgenomen plannen geen effect zullen hebben op het woonhuis, zullen ze geen effect hebben op eventueel aanwezige verblijfplaatsen van vleermuizen. Het plangebied is marginaal geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. De voorgenomen plannen en het uitvoeren van de werkzaamheden zullen geen effect hebben hierop.

Mitigerende en compenserende maatregelen

Voor de soorten van FFtabel 1 geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling. Het is derhalve niet noodzakelijk mitigerende of compenserende maatregelen uit te voeren voor de zoogdiersoorten van FFtabel 1. In het kader van de zorgplicht dient bij het verwijderen van de hoop takken uit het plangebied rekening gehouden te worden met de mogelijke aanwezigheid van egels.

Voor steenmarter (FFtabel 2) geldt dat gewerkt kan worden volgens de goedgekeurde gedragscode voor de bouw- en ontwikkelsector. Deze gedragscode stelt dat geen werkzaamheden aan de gebouwen mogen worden uitgevoerd tijdens het nestelseizoen van steenmarters. Door de bebouwing buiten de werpperiode (maart-mei) en de opgroeiperiode (juni-juli) van steenmarters te slopen, wordt schade aan eventueel aanwezige jonge

steenmarters voorkomen. Indien er volgens deze aanwijzingen wordt gesloopt hoeft er voor de steenmarter geen ontheffing op de Flora- en faunawet te worden aangevraagd.

Conclusie

Het plangebied is voor een aantal grondgebonden zoogdieren van FFtabel 1 geschikt als (onderdeel van hun) leefgebied. Voor de soorten van FFtabel 1 geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling. Het is derhalve niet noodzakelijk mitigerende of compenserende maatregelen uit te voeren voor de zoogdiersoorten van FFtabel 1. Om schade aan de mogelijk aanwezige steenmarter te voorkomen dient buiten de nestelperiode (maart-juli) te worden gesloopt. Indien er volgens deze aanwijzingen wordt gesloopt hoeft er voor de steenmarter geen ontheffing op de Flora- en faunawet te worden aangevraagd.

De voorgenomen plannen zullen geen effect hebben op vleermuizen.

5 Conclusies

Beschermde gebieden

Het plangebied ligt op ongeveer 20 tot 25 kilometer afstand van de Natura 2000-gebieden Sint Jansberg, Kampina & Oisterwijkse Vennen en Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek en ongeveer anderhalve kilometer afstand van een gebied dat behoort tot de EHS.

Voorgenomen plannen zullen gezien de grote afstand tot de EHS en de Natura 2000-gebieden geen effect hebben op deze beschermde gebieden. Daarnaast hoeft ten opzichte van de EHS geen rekening te worden gehouden met eventuele externe werking.

Beschermde soorten

In het plangebied komen mogelijk verschillende beschermde soorten voor die vermeld staan in de tabellen van de Flora- en faunawet.

Soorten van FFtabel 1

Mogelijk wordt het plangebied gebruikt door enkele grondgebonden zoogdieren en amfibieën die zijn opgenomen in FFtabel 1. Voor deze soorten geldt een vrijstelling: bij het uitvoeren van ruimtelijke ingrepen is het voor deze soorten niet noodzakelijk een ontheffing aan te vragen of te werken volgens een door de minister goedgekeurde gedragscode.

Soorten van FFtabel 2

Voor steenmarter geldt dat gewerkt kan worden volgens de goedgekeurde gedragscode voor de bouw- en ontwikkelsector. Door de bebouwing buiten de nestelperiode (maart-juli) van steenmarters te slopen, wordt schade aan eventueel aanwezige jonge steenmarters voorkomen. Indien er volgens deze aanwijzingen wordt gesloopt hoeft er voor de steenmarter geen ontheffing op de Flora- en faunawet te worden aangevraagd.

Soorten van FFtabel 3

De mogelijk in het plangebied voorkomende vleermuizen staan vermeld op FFtabel 3 en de Habitatrichtlijn en zijn strikt beschermd. De voorgenomen plannen hebben echter geen effect op vleermuizen.

Soorten van FFtabel vogels

De in het plangebied voorkomende vogelsoorten staan vermeld op FFtabel vogels en zijn strikt beschermd. Indien de werkzaamheden worden uitgevoerd op de wijze zoals is beschreven in paragraaf 4.2.6, zullen geen nadelige effecten optreden ten aanzien van de algemene vogelsoorten.

Concluderend kan gesteld worden dat:

- + de voorgenomen plannen geen negatief effect hebben op beschermde gebieden;
- + de aanbevelingen voor vogels, zoals beschreven in paragraaf 4.2.6, in acht genomen dienen te worden;
- + de aanbevelingen voor steenmarters, zoals beschreven in paragraaf 4.2.7, in acht genomen dienen te worden;
- + de werkzaamheden in het plangebied geen overtreding van de natuurwetgeving tot gevolg hebben;
- + altijd rekening moet worden gehouden met de zorgplicht.

Geraadpleegde bronnen

Literatuur

- Brabants landschap. Jaarverslag vrijwillige bescherming steenuil en kerkuil in Noord-Brabant, Stichting Het Noordbrabants Landschap, Haaren, 2012.
- Creemers R. et al., De amfibieën en reptielen van Nederland, Nederlandse Fauna 9, RAVON, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis & European Invertebrate Survey, Nederland, Leiden 2009.
- Delft, Van J.J.C.W. et al. Waarnemingenoverzicht 2009, RAVON 38, jaargang 12, nummer 4, Stichting RAVON, Nijmegen, 2010.
- Dijkstra K, D. B. et al., De Nederlandse libellen, Nederlandse Fauna 4, Nederlandse vereniging voor Libellenstudie, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis & European Invertebrate Survey, Nederland, Leiden 2002.
- Bos F. et al., De dagvlinders van Nederland, Nederlandse Fauna 7, De Vlinderstichting, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis & European Invertebrate Survey, Nederland, Leiden 2006.
- Korsten, E. en Regelink J.R. Herkennen van potentiële vleermuiswaarden: in het kader van quickscans en andere ecologisch vooronderzoek. Zoogdiervereniging- rapport 2010.44. Zoogdiervereniging, Nijmegen.
- Limpens, H. et al., Atlas van de Nederlandse vleermuizen, onderzoek naar verspreiding en ecologie, KNNV Uitgeverij, Utrecht, 1997.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Brochure: Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten, 22 februari 2005.

Internet

- www.brabant.nl
- [Beschermde gebieden: http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx](http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx), geraadpleegd op 5 september 2012
- www.rijksoverheid.nl
- www.ravon.nl
- www.vlinderstichting.nl
- www.waarneming.nl
- www.telmee.nl
- www.zoogdiervereniging.nl
- www.libellennet.nl
- www.quickscanhulp.nl 10-09-2012 12:45:00

Bijlage 1 Wet- en regelgeving

Flora- en faunawet (bron: Rijksoverheid 2011)

De Flora- en faunawet beschermt soorten, niet individuele planten of dieren, om te voorkomen dat het voortbestaan van de soort in gevaar komt. Alle soorten hebben een eigen rol in het ecosysteem en dragen bij aan de biodiversiteit.

Doelstelling van de Flora- en faunawet is de bescherming en het behoud van in het wild levende planten- en diersoorten. Het uitgangspunt van de wet is het 'Nee, tenzij' principe. Dit betekent dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan. Heel vaak gaan activiteiten en de bescherming van soorten prima samen. Soms is het optreden van schade aan beschermde dieren en planten echter onvermijdelijk. In die situaties is het nodig om vooraf te bekijken of hiervoor een vrijstelling geldt, of dat een ontheffing moet worden aangevraagd.

In de Flora- en faunawet geldt een verbod op activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten. De wet spreekt niet van (ruimtelijke) plannen. Op basis van de onderzoeksplicht (Wro) en de plicht tot het vaststellen van een uitvoerbaar plan dient bij het maken van bestemmingsplannen beoordeeld te worden of er belemmeringen aanwezig zijn voor verlening van een eventuele ontheffing voor de activiteiten in het plan.

In 2005 is met het gewijzigde Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten het beschermingsregime versoepeld. Met deze aangepaste regelgeving is niet meer altijd een ontheffing nodig voor het uitvoeren van werkzaamheden in de openbare ruimte. Voor regulier voorkomende werkzaamheden en ruimtelijke ontwikkelingen geldt nu een vrijstellingsregeling. Voor ruimtelijke ontwikkelingen is in veel gevallen een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet van toepassing. Bij de vrijstellingsregeling zijn twee criteria belangrijk: de zeldzaamheid van de aangetroffen soort en de ingrijpendheid van de werkzaamheden. Hoe zeldzamer de soort en hoe ingrijpender de activiteit, hoe strikter de regeling:

- voor de soorten van FFtabel 1 is geen ontheffing nodig;
- voor de soorten van FFtabel 2 geldt dat moet worden gewerkt volgens een door de minister goedgekeurde gedragscode. Indien er geen goedgekeurde gedragscode voorhanden is zijn ook de soorten uit FFtabel 2 ontheffingsplichtig;
- voor soorten van FFtabel 3 moet altijd ontheffing worden aangevraagd. Behalve voor beschermde soorten, geldt deze indeling ook voor hun vaste rust- en verblijfplaatsen.

De zorgplicht uit artikel 2 blijft echter altijd van toepassing op alle in het wild levende planten en dieren en hun directe leefomgeving.

Door een wijziging in de wetgeving in 2009 is het voor soorten van de Habitatrichtlijn (bijvoorbeeld vleermuizen en rugstreeppad) en voor vogels niet meer mogelijk een ontheffing te verkrijgen voor ruimtelijke inrichting of ontwikkelingen. Daarnaast geldt voor vogels dat een ontheffing in het kader van "dwingende reden groot openbaar belang" eveneens niet meer mogelijk is.

Natuurbeschermingswet 1998 (bron: Rijksoverheid 2011)

De Natuurbeschermingswet regelt de bescherming van gebieden die als staats- of beschermd natuurmonument zijn aangewezen. Deze juridische status geeft extra bescherming aan bijzonder waardevolle en kwetsbare natuurgebieden. Het belangrijkste onderdeel van de wet is dat er een aparte vergunning nodig is voor activiteiten die mogelijk schadelijk zijn voor het natuurmonument. Het maakt daarbij niet uit waar die activiteiten plaatsvinden, dat kan zowel binnen als buiten het natuurgebied zijn (de zogenaamde 'externe werking'). Op dit moment is ongeveer 300.000 ha natuurgebied aangewezen als staats- of beschermd natuurmonument.

In 2005 is de gewijzigde Natuurbeschermingswet (Nb) 1998 in werking getreden. Daarmee voldoet Nederland aan de eisen van de Europese natuurwetgeving. De wet biedt een beschermingskader voor de flora en fauna binnen de aangewezen beschermde gebieden, de zogenaamde Natura 2000-gebieden. Hieronder vallen de speciale beschermingszones volgens de Vogel- en Habitatrichtlijn, gebieden die deel uitmaken van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), beschermde natuurmonumenten en staatsnatuurmonumenten.

De wet bepaalt dat projecten en andere handelingen die de kwaliteit van de habitats kunnen verslechteren of die een verstoringseffect kunnen hebben op de soorten, niet mogen plaatsvinden zonder vergunning. Ook plannen moeten getoetst worden op hun gevolgen voor de Natura 2000-gebieden. Dit gebeurt met de habitattoets. De habitattoets is vastgelegd in de Natuurbeschermingswet 1998.

De habitattoets bestaat uit drie onderdelen:

- oriëntatiefase (en vooroverleg);
- verslechterings- en verstoringstoets;
- passende beoordeling.

De oriëntatiefase maakt geen deel uit van de in de wet geregelde procedures. In de praktijk is deze stap nodig. Gezamenlijk met het bevoegd gezag wordt bepaald of goedkeuring van het plan nodig is en welke verdere procedure doorlopen moet worden. Afhankelijk van de kans en omvang van de effecten op een Natura 2000-gebied bestaat de vervolprocedure uit het uitvoeren van een verslechterings- en verstoringstoets, een passende beoordeling of geen enkele toetsing.

Indien er geen kans is op negatieve effecten op een Natura 2000-gebied is geen goedkeuring vanwege de Natuurbeschermingswet nodig.

Als uit de oriëntatiefase is gebleken dat er kans is op significant negatieve effecten voor het Natura 2000-gebied, dient een passende beoordeling te worden uitgevoerd. Indien uit de passende beoordeling blijkt dat er kans is op een significant negatief effect moet aan de volgende criteria worden voldaan:

- er zijn geen alternatieve oplossingen voor het project die minder of geen negatieve effecten hebben voor het Natura 2000-(deel)gebied;
- er is sprake van dwingende redenen van groot openbaar belang;
- er is voorzien in compenserende maatregelen.

Alléén als aan deze voorwaarden wordt voldaan, kan goedkeuring worden verleend.

Indien uit de oriëntatiefase is gebleken dat er een kans is op (niet-significante) negatieve effecten, dient een verslechterings- en verstoringstoets te worden uitgevoerd. Met dit onderzoek wordt bepaald:

- of deze kans reëel is en
- of de verslechtering of verstoring aanvaardbaar is.

Ecologische hoofdstructuur (bron: Rijksoverheid 2011)

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Door verbindingen tussen natuurgebieden te maken, kunnen planten en dieren zich makkelijker verspreiden over meer gebieden. Hierdoor zijn deze gebieden beter bestand tegen negatieve milieu-invloeden. In grotere natuurgebieden kunnen bovendien meer soorten planten en dieren leven.

Het doel van het afwegingskader Ecologische Hoofdstructuur is om de EHS als netwerk van natuurgebieden te beschermen tegen negatieve effecten van ruimtelijke ingrepen. Dat betekent niet dat ontwikkelingen zoals woningbouw en bedrijvigheid, verboden zijn. Door het doorlopen van het afwegingskader wordt vastgesteld of, en zo ja, onder welke voorwaarden een ontwikkeling in de Ecologische Hoofdstructuur kan worden toegelaten.

De bescherming van de Ecologische Hoofdstructuur vindt plaats door het nee-tenzij-regime uit de Nota Ruimte. Dit houdt in dat ruimtelijke ingrepen in de EHS met een negatief effect op de EHS in principe niet zijn toegestaan. Onder voorwaarden kan hiervan worden afgeweken.

De beleidsmatige basis voor het afwegingskader voor de Ecologische Hoofdstructuur is de Nota Ruimte. Daarnaast hebben Rijk en provincies een beleidskader Spelregels EHS opgesteld. Het beleidskader geeft een uitwerking, verduidelijking en aanscherping van de verschillende onderdelen van het afwegingskader. De provincies laten de inhoud van de Spelregels EHS doorwerken in het provinciaal ruimtelijk beleid.

De bescherming van de EHS gebeurt via de regelgeving van de ruimtelijke ordening. Het beschermingsregime is onder de nieuwe Wro door het Rijk vastgelegd in de AMvB Ruimte en werkt via provinciale verordeningen door in gemeentelijke bestemmingsplannen.